

JAKOB BÉ-RAB HALÁLÉVE.

Jakob bé-Rab, a szemikha megújítója, akinek életrajza jelenleg foglalkoztat, tudvalevőleg Szafetben húnyt el. Halál-évének keltét egyik kortársa, Mózes di Trani 130. számú döntvényében ilyképen adja: ליל שבת ר"ח אייר שנת א'ש"ה' és Azulai שם הגדולים s. v. utánairja. Ez megfelelne az 5301. (= 1541) év Ijjar újholdjának, egy pénteki napnak. De már Zunz (Zur Geschichte u. Literatur, 231. l.) figyelmeztetett arra, hogy a fennírt év Ijjar újholdja nem esik szombati napra, miért is azt hiszi, hogy az 'א'ש"ה' kitételben a ה nem ezreseket, hanem egyeseket jelent és a 306. év Ijjar újholdja tényleg szombatra esik.

Függetlenül Zunztól Frumkin is 306-ra¹⁾ teszi halál-évet. (אבן שמואל Wilna 1874, 39. l.) Mint mindenben, úgy ebben is nagyon felületesnek mutatkozik Frumkin. Mert — mint előszavában mondja — szorgalmasan átkutatta azon műveket, melyeknek szerzőjéről írt s mégis elkerülte figyelmét a legfontosabb. Mózes di Trani idézett művének (I. rész) 65. számú döntvényét 5302 (הב"ק) Niszan 12-én fejezi be és a hozzáfűzött utóiratban azt mondja: »R. Mózes Alaskar ,áldassék emlékezete' is így írta«. Ebből az következik, hogy Alaskar az 5302. év Ijjarjában vagy Szivanjában halott volt, s ugyanő írja döntvénytárának 114. számában (178. l.) »Lásd, hogy R. Jakob bé-Rab áldassék emlékezete«. Tehát csak a Traninál előforduló 5301 lehet a helyes. A Zunz által felhozott nehézség megszűnik, ha felteszszük, hogy א"י helyett eredetileg א"א (= אר"י ראשון) állott, amit a másoló vagy a szedő tévedésből א"י-nek olvasott. Az 5301. év tényleg szökőév volt és az újhold első napja szombatra esett. Ez teljesen megegyezik Graetz nézetével (Geschichte IX. 308. l.), aki az igazságot sejtette, de be nem bizonyította.

Mellesleg megjegyzem, hogy Levi ibn Chabib, Bé-Rab ellenlábasa ugyancsak az 1541. esztendőben húnyt el. De erről részletesebben más helyen.

Jeruzsálem.

DR. GRÜNHUT LÁZÁR.

¹⁾ Hogy minő okból, hiába keressük nála.